

Fra vår utenlandspost --

Politisk forvirring i Norge.

At Norge og Danmark ikke ville være med på et Skandinavisk forsvarsforbund, har vanskeliggjort det økonomiske, sosiale og politiske samarbeide i Norden på ubestemt tid, skriver borgerråd Hjalmar Mehr i en artikkel i det siste hitkomne nr. av det liberale amerikanske tidsskrift «The Nation».

Artikkelen som behandler det svenske syn på A-pakten heter «Hvorfor Sverige ikke går med». Mehr hevder, at den eldgamle, hederlige svenske nøytralitet er den sikreste vei for Sverige. Svenskene har stillet seg det spørsmål: Hva ville Amerika gjøre hvis Sovjet på grunn av at Sverige sluttet seg til A-pakten angrep Sverige og samtidig søkte å ta deler av Europa som Amerika ønsket for å være viktigere enn Sverige. Sannsynligvis ble vi nødt til å kjempe ensomme, skriver Mehr.

Om det Skandinaviske samarbeide skriver han, at svenskene ofte har vanskelig for å forstå nordmennenes politiske reaksjoner. Han peker på denne forbindelse på at nordmennene umiddelbart for krigens slutt var ualmennelig Sovjet-vennlig.

Det gikk så langt, at Det norske Arbeiderparti, til det svenske broderpartis forskrekkelse, innledet forhandlinger med kommunistene om en sammenslutning av de to partier. Likesom nordmennene nå innser, at de dengang handlet forhastet, vil de kanskje om en tid komme til å beklage at de lot seg lede inn i A-pakten.

En har inntrykk av at det råder atskillig forvirring innen det politiske liv i Norge. Og en har grunn til å spørre om det norske folk er så enige med de politiske ledere som Stortinget gir uttrykk for, slutter Mehr sin artikkel.

Svensker krever de engelske sjørøvere til regnskap.

I Sverige er det dannet en organisasjon av forretningsmenn, som under den første verdenskrig av England ble påført et tap av 200 mill. kroner.

Denne organisasjon har nå offentliggjort følgende redegjørelse:

«Siden første verdenskrig har England endel uoppgjorte sjørøveri affærer i Sverige. Varer som ble fraktet med svenske båter ble stjålet ved kaping på åpent hav. Varer til en verdi av 200 mill. kr.

England utga seg også da for å være de små nasjoners beskytter, og at det kjempet for sivilisasjon og rett, som det het. Hvordan ble disse vakre løfter innfridd? Da krigen var i slutt, fant engelskmennene det for godt å tilby importørene halvparten av varepartienes verdi. Endel fikk nøye seg med 5—10 pst. Følgen ble en stor katastrofe for de firmaer som ble rammet av Englands klør. De måtte gå konkurs. Gud bevare oss for slike beskyttere. Ennå er det omlag 20 svenske importører som ikke har fått en krone. Hva sier England til det. Skulle det ikke være på tide at England gjorde opp denne affære, og betalte hva det på en nedrig måte rante til seg? Tyskland kapret også varer fra oss på den tid, men Tyskland betalte alt, ja, endog 10 prosent i tillegg til varens kostende. Hvem var den virkelige gentleman? Vi glemmer aldri disse fordringer på England. Og de kan aldri preskriberes.»

Skandinavia i en meget utsatt stilling.

Den kjente britiske historiker og ekspert på det utenrikspolitiske om-

råde, Sir Renaud Storr, deltok nylig i et møte i Royal Empire Society.

På dette møte fortalte han om en reise han hadde foretatt i Skandinavia og uttalte:

«A-pakten har brakt krigsfaren nærmere, og Norge og Danmarks tilslutning, har ført til at Skandinavia nå er i en meget utsatt stilling» Denne uttalelse i London må betraktes som en åpenlys tilståelse av at Amerika og England først og fremst tenker på seg selv og betrakter de små land, som har vært naive nok til å oppgi nøytraliteten — som offerlam.

Norsk utenrikspolitikk og svensk.

Professor Keilhau har skrevet endel artikler i det svenske blad «Dagens Nyheter». I disse artikler slår han til lyd for at Sverige burde følge Norge i sin utenrikspolitikk. Dette har ført til at den oppdragsutøvende Keilhau har fått følgende sansekake i «Morgon-Tidningen»:

«Nå er han i ferd med å offentliggjøre en hel serie artikler i «D.N.» Sverige står foran en ny skillevei — roper han til oss. Ennå er det tid til å treffe en positiv avgjørelse.»

Hjertelig takk. Vi setter pris på den velmente opplysning at ennå er det ikke forsatt å få komme med i A-pakten. Men herr Keilhau tar feil av det svenske folk. Vi føler på ingen måte at vi står ved en skillevei, og vi er ikke grepet av noen frykt — slik som han tror.

Professoren leser sannsynligvis ingen annen svensk avis enn «D.N.» og da kan han jo få inntrykk av at det svenske folk går omkring og er redd. Men hysterikeren i «D.N.» er på ingen måte noen eksponent for det svenske folk. Vil herr Keilhau ha eksempel på en utenrikspolitikk, inspirert av frykt — ligger det nærmere for ham å vende blikket mot Norge — der de hurtige kувendinger fra det ene standpunkt til det andre i høy grad er en følge av frykt —

Hvem ble lurt?

Paris-møtet sluttet med en slags enighet om Østerrike. Vysjinskij spilte den som hadde latt seg lure, og de andre smilte og var tilferds som de der hadde lurt ham. Ja, slik har storparten av de som blir orientert av den vest-kontrollerte presse måttet forstå det.

Den svenske «Dagsposten» kommer imidlertid med en annen mening og skriver:

«Det er ikke umulig at utenriksminister Vysjinskij og de øvrige russiske forhandlere i Paris — viste en relativ — meget relativ vilje til å få en løsning av spørsmålet Berlin og Østerrike — bare for å få frie hender til et endelig oppgjør med Tito. Atskillig tyder på det. Kominform er blitt mobilisert for å renske ut «titoister» i alle lydstat-ter.

Tito og hans tilhengere i de forskjellige Øst-europelske land, som er helt underlagt Sovjet — er blitt en fare for Sovjet og dets herredømme over de underkuede deler av Europa. Jugoslavias geografiske beliggenhet, med adgang til havet, og dermed forbindelse vestover, gjør det mulig for dette land å opprettholde livsfornöden import fra vest. Og det jugoslaviske statsapparat kontrol-

Olaf Helseths angst — —

Forts. fra 6. side.

storting, presse og folket trodde at tilstanden i Hæren var langt bedre enn den er. For det første går det langsommere med gjenoppbyggingen enn tre års-planen har forutsatt. Jeg hevder at den utenrikspolitiske situasjon hadde utviklet seg slik at det var all grunn til minst å holde den fart for gjenoppbyggingen (!!) som var forutsetningen i tre-årsplanen.

For det annet er vårt forsvarsberedskap ytterst bekymringsfullt. Det blir en katastrofe om vi kommer opp i krigerske utviklinger. (Uth. her). Grunnen til dette er etter min mening Forsvarsdepartementets framstilling av sakene.»

Videre skriver han: «... Jeg nevnte at situasjonen i hæren i dag er slik at befalet er motløst og i vesentlig grad har mistet troen på mulighetene for hærens gjenoppbygging.»

Denne befalets motløshet har mange årsaker, men forklares til strekkelig av at det har iaktatt den synd mot fornuften (og straf felovens pgr. 86?) som ble utført da myndighetene åpenbart ga sitt minne til vanskjøtsel og ødeleggelse av et uhyre, moderne krigsmateriell og forråd — rett for et undrende folks øyne.

Ville Norge ha bygget opp et selvstendig, billig og effektivt forsvar, itedenfor den planlagte buskmannsvirksomhet, industri-ødeleggelse og sivilkrig, var den tyske militære arv det ideelle grunnlag. Overfloden av britiske reglementer og direktiver i norske stabers bokhyller kan ikke hjelpe Norge det aller minste på den nye 9. april som myndighetene stolpre inn i. Det er det rene Hellas ...

Den nye beordrede sjef for hæren har visselig mange gode sider, men personlig praksis i moderne krig hører nok ikke med til hans kvalifikasjoner. Han ble som major i militærattache i Helsinki beordret som forsvarssjef i London, etter at krigeren, general Carl Gustav Fleischer var satt ut av spillet. Den derværende norske «krigføring» skulde jo likesom tilfredsstillende Grunnlovens krav til utenlandsopphold «i felt». Dette feltliv i London er beskrevet i en neddyttet bok av Knut Wigert og av pseudonymet Chris Lee i boken «Deres tapre lille land». Sigurd Hoel betegner forholdene hos vårt krigende byråkrati derborte som dvergenes paradys» . .

Befalets motløshet skyldes ikke minst at det etter «frigjørings» selvsagt hadde ventet at man i samlet flokk hadde satt full fers på realistiske, militære øvelser og effektivt organisa-

sjonsarbeid med det for øye å kunne forsvare vår selvstendighet mot hvem som helst.

Istedenfor fikk man rettsaker og «granskings» av ca. 10 000 befalingsmenn, utført under ledelse av en mann som nå er blitt belønnet med stillingen som bestyrer av Oslo Håndelsgymnasium.

Helset selv tok en aktiv del, smittet av emigrantmentaliteten som han vel var, bl. a. i krigsrettssakene mot daværende kaptein Asle Hauglie til fradømmelse av stilling og ære for denne hedersmann, som Helset på stod å ha «beordret» å reise fra sitt æresord i det okkuperte og kapitulerte Norge med en pulje befalingsmenn til London og den derværende norske krig, hvis karakteristisk nå er delvis kjent gjennom den rettslige forundersøkelse mot kaptein Omholt-Jensen, denne «Spjelverderber», som man ikke fant rettslig grunnlag å gjøre noe med.

Hauglie ble enstemmig fritatt av den militære lagmannsrett, etterat Generaløyntant Ruge hadde vist sin beste side, og på en helhjertet måte gått inn for Hauglies oppfatning av ærens bud. Krigslagmannsretten ble forevrig administrert av en Fleischer.

Motløsheten i befalet som Helset skrev om — har sine gode grunner, og det tjener ham til ære at han tok konsekvensen av sin erkjennelse. — Hans angst ved tanken på mobilisering av Norges nåværende hær er bedre enn mangslags mot.

Alexander Lange.

Landssvik og Nygaardsvoldsvik

En ting er å svike sitt land — en annen ikke å ha tillit til regjeringen Nygårdsvold. Det hadde ikke mange etter den 9. april 1940. Og det av gode grunner. En stor del av de såkalte «landssvikere» er ikke annet enn Nygårdsvoldsvikere.

Landssvikere! Hvem drog til Finnland vinteren 1939—40? Var det arbeiderpartiungdom, Tranmællister, ungdom som var flasket opp med monsenk—tranmællisk antimilitarisme? Var det venstreungdom, foret med Dagbladpasifisme? Langt de fleste var N.S.-folk. Og disse som hadde vist seg villige til ofre — endog livet — for Finnlands og Nordens sak, de skulle noen uker etter — svike sitt eget land! De hadde ikke tillit til Nygårdsvold og hans fagforening. Og hadde ingen grunn til å ha det.

F.

Major Langlands

nye bok:

«For at I ikke skal dømmes» koster kr. 12,50 plus porto 65 øre og kan nå bestilles for omgående levering.

«8. Mai»s eksp.

Nordmørspostens trykkeri